

Sonen les campanes

JORDI SACASAS I NIL RIDER

Barcelona: Edicions Morera, 2025

Sonen les campanes. Història, llenguatge i tradició no és només un interessantíssim i molt amè llibret sobre aquest objecte amb múltiples utilitats —pot ser un petit atuell domèstic o una gran obra d'art— que té un doble ús, civil i litúrgic, i alhora és un mitjà de comunicació i un instrument, sinó que també és tot un manifest reivindicatiu a favor del manteniment de l'ofici artesanal del campaner, que havia estat a punt de desaparèixer a causa de la progressiva mecanització de la societat al llarg del segle xx.

Amb aquesta finalitat, dos reconeguts especialistes com són Jordi Sacasas (arxiver de la basílica de Santa Maria de Pi de Barcelona i impulsor del Grup de Recerca Campanològica de Barcelona) i Nil Rider (professor d'Història Medieval a la Universitat Autònoma de Barcelona, estudiós de la cultura popular i tècnic de la catedral de Barcelona) s'han posat d'acord per compartir un petit però completíssim volum en el qual parlen del passat i el present, així com de les especials característiques d'aquest estri, que, malgrat tots els canvis que comporta la contemporaneïtat amb els automatismes electrònics, encara presideix les nostres comunitats, sigui coronant les torres d'edificis, religiosos o d'altres categories, moderant reunions polítiques o intervenint en audicions musicals.

Ben introduït per Ramon Gené, president de la Confraria de Campaners i Carillonistes de Catalunya, i el doctor en Història de l'Art i campaner Daniel Vilarrúbias, *Sonen les campanes* ens explica amb un llenguatge ben assequible com van néixer i es van desenvolupar les campanes, viatjant des de la Xina cap a Occident, passant de tenir un sentit de tipus ornamental o dirigit contra els esperits dolents a un ús més funcional, variant de materials i grandàries, fins que van ser assimilades i difoses per l'Església, que les va utilitzar com a símbol distintiu, i també per la societat civil, que las va fer servir per a marcar el curs del temps i anunciar esdeveniments com els incendis o les invasions.

Després de fer la volta al món i parlar-nos de la tecnologia i l'evolució del llenguatge —o de la música— de les campanes, l'estudi de Sacasas i Rider acaba centrant-se en el cas dels Països Catalans, per dir-nos que el segle XXI viu una revifalla amb una gran proliferació de campaners arreu del territori, com fa palès, entre moltes altres iniciatives, la creació de l'Escola de Campaners de la Vall d'en Bas, a la Garrotxa.

No podem acabar aquesta ressenya sense recordar que, com a precedent i complement de *Sonen les campanes*, i també com una mostra més de l'interès que darrerament ha suscitat aquest tema, la revista *Caramella* ja va dedicar el dossier del seu número 39 (juliol de 2018) a les *Campanes, campaners i campanars*.

FERRAN RIERA